

stem af den voldsomste, haardeste og vilkaarligste Art, der vel overhovedet tænkes kunde. Og jeg mindes fra en senere Tid de Stemninger, der fremkaldtes i det danske Folk paa det Tidspunkt, da Finlands Forfatning sprængtes uden Skygge af retsligt Grundlag. De ærede Medlemmer ved, at paa det Tidspunkt stod den danske Regering, det danske Samfund i det nøjeste Samkvem med og i mange Henseender endogsaa i en overordentlig udpræget Forbindelse med den russiske Stat. Man tog ikke paa det Tidspunkt den Stilling at sætte sig til Dommer over en anden Stats indre Forhold og lade dette være bestemmende for, hvorledes Forholdet Stat og Stat imellem skulde være; og paa samme Maade gælder det i dette Øjeblik, at vi stiller os i et forhandlingsmæssigt Forhold til adskillige andre Stater, hvor det tør siges, at det retslige Grundlag i dette Øjeblik er af en særdeles skrøbelig Karakter.

Det er fornødent i Samlivet mellem Staterne at bygge paa den Grundsætning, at det enkelte Folk ikke sætter sig til Dommer over Tilstandene i andre Folk. Naar vi derfor tager vor Beslutning om denne Traktats Godkendelse eller Forkastelse, kan der ikke deri ligge det allerfjerneste af en Godkendelse eller Sympati for den Tilstand, som bestaar i Rusland. Der udtales derigennem slet ingen Dom. Om dette er ifølge Udtalelserne alle Partier her paa Tingene enige, men jeg tror dog, det har sin Betydning stærkt at understrege det, fordi der utvivlsomt i Befolkningen findes en Stemning, som ikke ganske svarer dertil.

Den næste Grund, der er blevet anført — og den er blevet ført frem her i Salen —, er den, at hvis vi gaar ind paa denne Traktat, faar Rusland en officiel Repræsentation i København, og den vil blive stillet omtrent ens, enten det er en de jure anerkendt eller en de facto anerkendt Repræsentation. Jeg tror ikke, man skal overdrive Betydningen af disse to Former for Anerkendelse, Forskellen derimellem er formel, til en vis Grad etikette-mæssig; de reelle Følger deraf med Hensyn til selve den paagældende Delegations Stilling i Danmark vil ikke blive af Betydning. Men det, man frygter med Hensyn til en saadan Delegations Stilling her i Landet, er, at den skal danne en Art Centrum for russisk Propaganda i Danmark eller rettere for det Statssystem, der i Øjeblikket er gennemført i Rusland. Jeg tilstaar, at denne Bekymring gør ikke noget stærkt Indtryk paa mig. Jeg ved ikke,

hvor store Følger en Agitation paa vest-europæisk Grund fra Ruslands Side efterhaanden kan faa, men jeg skulde tro, at hvis den virkelig faar Betydning Vest for Ruslands nuværende Grænser, vil dette bero paa en Udvikling i det vestlige Europa, der skaber en Jordbund for en saadan Agitation gennem nye Kampe mellem Staterne eller gennem en fortsat Opløsning i de økonomiske Forhold og den dertil knyttede Strid mellem Klasserne indenfor de vesteuropæiske Folk. Om der kommer lidt flere eller færre Russere i den ene eller i den anden Stilling ind i et Land som Danmark, tror jeg ikke vil blive betydningsfuldt for denne Propagandavirksomhed her i Landet. Der er jo Russere i Danmark nu i de Kredse, hvor denne Agitation kan virke, og det er vel endda tvivlsomt, om den ikke kan virke lige saa stærkt — eller stærkere — gennem denne Gruppe Russere i den Stilling, hvori de nu er, som det kunde tænkes at ske, hvis Russerne kom i en saadan officiel Delegation. Dertil kommer, at den Propaganda, her kan øves i den Retning, øves vel stærkere og mere virkningsfuldt fra Nabofolk, hvor Russerne for længst har fast Bund under Fødderne gennem de facto Traktater af samme Karakter som den, der her afsluttes. De Bekymringer, man paa dette Punkt har næret, tror jeg derfor, man kan se bort fra. Jeg er endda ikke helt sikker paa, at det ikke gaar saaledes, hvis vi faar et russisk Gesandtskab her i Byen under nye Former, et Gesandtskab, der fører det Liv, som Gesandtskaber plejer at føre, og som afpasser sig efter de vesteuropæiske Gesandtskabers Levevis og Virkemaade, at dette saa ikke kan føre til, at adskillige af de Mennesker, der nu nærer en vis Forestilling om, at der er sket noget nyt og mærkeligt i Rusland, tværtimod vil føle sig skuffede ved at se den russiske Repræsentation færdes her i Danmark. Jeg for mit Vedkommende deler derfor ikke de Bekymringer, der har været fremme paa dette Punkt.

Saa har det imidlertid været næynt, og det er det, der stærkest har været ført frem fra det konservative Folkepartis Side, at man maatte være betænkelig ved at tage en saadan Beslutning netop i dette Øjeblik; thi i dette Øjeblik er Forholdet vanskeligt mellem England og Rusland, og hvis det skulde ske, at England og Rusland afbrød deres økonomiske Forbindelse, vilde Danmark komme i en meget ubehagelig Stilling. Og den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti sagde, at